

Försvarsutskottet

Statsrådets redogörelse till riksdagen om Finlands deltagande i insatsen Legio till stöd för Ukraina

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse till riksdagen om Finlands deltagande i insatsen Legio till stöd för Ukraina (SRR 4/2026 rd): Ärendet har remitterats till försvarsutskottet för utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Kuisma Kinnunen, försvarsministeriet
- major Pekka Lehto, Huvudstaben
- specialplanerare Eevi Pöntinen, Huvudstaben.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt om Finlands stöd till Ukraina

(1) Enligt uppgifter till utskottet beror insatsen Legio (SRR 4/2026 rd) framför allt på att Rysslands anfällskrig mot Ukraina blivit längre vad man räknat med, och detta har medfört ett behov av långvarig utbildningsverksamhet. Anfällskrig har orsakat omfattande mänskligt lidande och materiell förödelse i Ukraina, men samtidigt har det också i grunden förändrat det säkerhetspolitiska läget i Europa, slår utskottet fast. Stödet till Ukraina ska ses inte bara som ett uttryck för solidaritet med den attackerade staten, utan också som ett sätt att stärka stabiliteten och säkerheten i hela Europa.

(2) Finlands tidigare utbildningsstöd till Ukraina har varit en betydande del av Finlands mer övergripande försvarsstöd till Ukraina. Efter det att Ryssland angripit Ukraina har Finland fattat beslut om 33 försvarsmaterielpaket, och ersättningsvärdet för stödet för försvarsmateriel är 3,3 miljarder euro. Utskottet understryker att Försvarsmakten måste ersättas för stödet till fullt belopp. Försvarsministeriet inledde dessutom i februari 2025 ett program för stöd till Ukraina på 660 miljoner euro 2025—2027.

Utlåtande FsUU 11/2026 rd

(3) Finland har deltagit i utbildningen av ukrainska soldater genom flera olika initiativ: Europeiska unionens uppdrag för militärt bistånd till Ukraina (Eumam Ukraina), den brittiskeledda Operation Interflex och Natos initiativ till stöd för Ukraina NSATU (NATO Security Assistance and Training for Ukraine). Dessutom fattade republikens president sommaren 2025 beslut om Finlands deltagande i de nordiska och baltiska ländernas initiativ till stöd för Ukraina (det s.k. brigadinitiativet) i EU- och Natoländerna.

Insatsens mål och Finlands deltagande

(4) De nordiska och baltiska ländernas brigadinitiativ har kommit att preciseras utifrån Ukrainas förändrade behov. För att tillgodose dessa behov inrättades insatsen Legio hösten 2025 av den ledande initiativstaten Norge. Syftet med insatsen är att utbilda och utrusta olika militära kapaciteter utifrån Ukrainas behov. Insatsen innebär inte användning av militära maktmedel.

(5) Samtidigt har utbildningens upplägg ändrats från enstaka korta kurser till fortlöpande utbildningsverksamhet vid en permanent bas i Polen. Som ledande stat utgår Norge från att de deltagande länderna skickar fullständiga utbildningssammansättningar (ca 20 personer) med ansvar för genomförande av en enskild utbildningshelhet. Ett utbildningscentrum i Polen (Camp Jomsborg) erbjuder grundutbildning, specialutbildning och ledarskapsutbildning. Ämnena för utbildningen kan ändras beroende på Ukrainas behov. I verksamheten deltar utöver Norge också de övriga nordiska länderna, de baltiska länderna och Polen.

(6) Utskottet håller med om att den tidigare modellen med utbildning på flera olika ställen inte längre fungerar när det gäller att tillgodose Ukrainas behov. Det finländska värnpliktssystemet ger finländska utbildare goda förutsättningar att utbilda soldater som lämpar sig för Ukrainas behov på ett sätt som ger största möjliga nytta av västerländsk högklassig pedagogik, menar utskottet.

(7) Norge har föreslagit cirka 30 olika uppgifter för Finland, av vilka en del gäller utbildning och en del stabs- och stödfunktioner. Enligt redogörelsen föreslås Finland delta i insatsen med högst 40 soldater fram till den 31 mars 2028. Enligt uppgift till utskottet är cirka hälften av de 40 soldaterna reservister, och steg för att nå målstyrkan görs under 2026. Försvarsförvaltningen har inte ansett det vara ändamålsenligt att sträva efter maximal styrka med snabb tidtabell. På så sätt går det att flexibelt förbereda sig på eventuella nya behov inom ramen för det nuvarande mandatet. Detta är rätt förhållningssätt, anser utskottet.

(8) Utskottet välkomnar att reservisternas kompetensbas utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt. Detta är viktigt också eftersom de nya åtagandena inom Nato och det allt tätare internationella försvarssamarbetet innebär en stor utmaning för tillgången till stampersonal. Att reservister används i så stor utsträckning som möjligt i olika internationella uppdrag bidrar till att lindra detta tryck.

(9) Enligt redogörelsen uppgår kostnaderna för 40 soldaters deltagande i tolv månader till cirka 9 miljoner euro, och detta fördelas nästan jämnt mellan poster för utrikesministeriet och poster för försvarsministeriet. Kostnadskalkylerna blir mer precis när den operativa miljön, uppgifterna, avdelningens sammansättning och den materiel som behövs klarnar. Enligt uppgift kommer

Utlåtande FsUU 11/2026 rd

Norge, som har ansvarat för uppförandet av läger och olika funktioner, ännu inte i år att fakturera de finländska soldaternas underhållskostnader, men från och med 2027 kommer situationen att förändras.

(10) Enligt redogörelsen innebär utbildningen av ukrainare inom EU:s territorium främst hot om kontraspionage, inte hot som anknyter till traditionella krishanteringsinsatser. Risken för spionage riktat mot personal är konstant och betydande i insatser som geografiskt sett ligger nära Ryssland och i verksamhet som har samband med stödet till Ukraina.

(11) Insatsen genomförs till stöd för ett europeiskt land i krig och landets soldater, och sådana särdrag hos insatsen innebär en större risk för så kallad sekundär traumatisering än vad krishanteringsinsatser i en mer avlägset belägen operativ miljö gör, står det i redogörelsen. Påtagliga symptom kan också uppkomma med fördröjning först efter att tjänstgöringen upphört. Utskottet lyfter i detta sammanhang än en gång fram behovet av att utveckla vården vid posttraumatiska stressyndrom (PTSD) för finländska soldater som tjänstgjort i olika insatser. Utskottet vill i detta sammanhang också påskynda förberedelserna för inrättande av ett nationellt veterancentrum.

Sammanfattning

(12) Finlands deltagande i Operation Legio är inte ett enskilt nytt utspel, utan en fortsättning på den tidigare antagna linjen för utbildningsstöd. Sedan Ryssland inledde sitt anfallskrig har Finland gett Ukraina omfattande stöd i form av humanitärt bistånd, utvecklingssamarbete, civilt stöd, försvarsmateriel och militärt utbildningsstöd. Det är nödvändigt att det här stödet fortsätter. Utskottet påpekar att utbildningsstödet börjat gå i båda riktningarna i och med att kriget i Ukraina blivit utdraget: lärdomarna från Ukraina kan utnyttjas i Finland, särskilt i fråga om drönarkrigföring. Ukraina har anmärkningsvärt mycket att ge Finland också inom andra områden av den moderna krigföringen.

(13) Försvarsutskottet välkomnar med tillfredsställelse den information som framkom under sakkunnigutfrågningen om att lärdomarna från Ukraina systematiskt och utan dröjsmål beaktas i bevärnings- och reservistutbildningen. Utskottet anser det vara viktigt att Försvarsutbildningsföreningen knyts nära till detta arbete så att också det frivilliga försvaret kan dra full nytta av dessa erfarenheter.

(14) Utrikesutskottet välkomnar att finländska soldaters utbildningsverksamhet i Polen i fortsättningen grundar sig på lagen om militär krishantering (211/2006) i stället för på lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet (418/2017). Enligt uppgift garanterar verksamhet som bedrivs med stöd av lagen om militär krishantering att de reservister som deltar i insatsen tryggas rätten att återgå till sitt civila uppdrag efter att utbildningsuppgiften har avslutats.

(15) Försvarsutskottet anser sammantaget att Finlands deltagande i insatsen Legio är motiverat och att det ger betydande nytta också för utvecklingen av Finlands försvar.

Utlåtande FsUU 11/2026 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 4.6.2026

I den avgörande behandlingen deltog

medlem Otto Andersson sv
medlem Timo Furuholm vänst
medlem Timo Heinonen saml
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Tomi Immonen saf
medlem Riitta Kaarisalo sd
medlem Mika Kari sd
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Jani Kokko sd
medlem Jarno Linnell saml
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Paula Werning sd
ersättare Janne Heikkinen saml
ersättare Tuomas Kettunen cent
ersättare Veijo Niemi saf
ersättare Sari Tanus kd.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.